РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
"LIBERTY"
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., субота 27-го падолиста 1915. Ч. 140. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Saturday, November 27, 1915. N. 140.

МІТРОВІЦА І ПРІШТІНА ЗДОБУТІ.

17.400 полонених Сербів і 25 здобутих гармат.

Союзні війска переходять границю Чорногори.

Війска Гінденбурга полонили 750 Москалів над Диною.

ВІЙНА ЗІ СЕРБІЄЮ.

МІТРОВІЦА І ПРІШТІНА ЗДОБУТІ.

ВІДЕНЬ, 24. падолиста. — Міністерство війни оголосило отсей урядовий звіт:

„Вчера австрійські війска здобули місто Мітровіцу.

„Рівночасно німецькі війска від півночи а болгарські від полудня війшли до міста Пріштіни".

З упадком Мітровіци і Пріштіни можна уважати цілу північну Сербію занятою. Недобитки сербської армії мусять ратувати ся утечию в Чорногору.

В МІТРОВІЦІ ПОЛОНЕНО 10.000 СЕРБІВ І ЗДОБУТО 19 ГАРМАТ.

ВІДЕНЬ, 25. падолиста. — З австро-угорської головної кватири в Сербії доносять:

„Війска під командою ген. Кевеша, які здобули Мітровіцу, здобули велику воєнну добичу. Понад 10.000 Сербів і 19 гармат попало ся в руки наших війск. Крім того найдено в Мітровіці 7 зелізничих машин, 130 зелізничих возів. богато упряжи, амуниції і велику скількість инших воєнних матеріялів".

КОЛО ПРІШТИНИ ПОЛОНЕНО 7.400 СЕРБІВ І ЗДОБУТО 6 ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 25. падолиста. — Німецький ґенеральний штаб оголосив отсей звіт:

„В багнах коло Пріштини і над рікою Сітніцою союзні війська під командою ген. Гальвіца полонили понад 7.400 Сербів і здобули 6 гармат. Воєнна добича в амуниції і матеріялах є також дуже значна".

СОЮЗНІ ВІЙСКА ПЕРЕХОДЯТЬ ГРАНИЦЮ ЧОРНОГОРИ.

ВІДЕНЬ, 25. падолиста. — Урядово подають отсї вісти:

„На схід від Фочи австрійські війска побили Чорногорців і перейшли границю Чорногори. Наші війска, які надійшли від Мітровіци, зближили ся також до границї коло Вучітрн. На полудне від сеї місцевости війска німецькі і болгарські перейшли ріку Сітніцу і прямують до границї Чорногори".

7 НІМЕЦЬКИХ ПОЛКІВ ПРИБУЛО ДО ПОЛУДНЕВОЇ СЕРБІЇ.

ПАРИЖ, 25. падолиста. — **Зі Солуня доносять, що на боєву лінію в полудневій Сербії (Македонії) прибули значні скріпленя німецьких війск. До самого Прілєпу привезено сім полків німецького війська. Дальші пересуваня війск є ще в тоцї.**

РОСІЯ І ІТАЛІЯ ОБІЦЮЮТЬ ЗНОВА СЕРБІЇ ПОМІЧ, АЛЕ ДОПЕРВА ЗА ТИЖДЕНЬ.

ЛОНДОН, 25. падолиста. — **На Балканї можна надїяти ся в короткім часї великих несподїванок, які цілковито змінять там теперішне воєнне положене.**

До Солуня надійшли вісти, що Росія обіцяла в телєграмі до сербського премієра, Пасіча. дати Сербії поміч найдальше протягом тижня. В тій цїли нагромаджено в Одесї і в околиці около 200.000 війска і велике число японських гармат. Тепер роблять ся приготовленя до перевезеня російських війск і висадженя їх на побережу Болгарії.

Також італійське правительство прибіцяло Сербії вислати значну поміч. 40.000 італійська армія кінчить вже приготовленя до відізду. Італійські війска мають висісти на побережу Чорногори або Альбанії.

ОПОРОЖНЕНЄ ҐАЛІПОЛЇ, ЗДАЄТЬ СЯ, ВЖЕ ПОРІШЕНЕ.

КОПЕНГАГЕН, 25. падолиста. — **У військових кругах ходить чутка, що лорд Кіченер згодив ся на опорожненє Ґаліполї. Кіченер відбуває під сю пору наради з командантами англійських і французьких війск на Балканї і в Єгипті. щоби порішити, на котру боєву лїнію винути війска з Ґаліполї.**

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

ГІНДЕНБУРҐ ЗАНЯВ БЕРЗЕМІНДЕ НАД ДИНОЮ. — 750 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 25. падолиста. — Головна німецька кватира доносить про нові боєві операції німецьких війск на боєвій лінії вздовж ріки Дини.

Урядовий звіт звучить:

„Армія Гінденбурґа взяла приступом місцевість Берземінде. Число полонених Москалів виносить 750, між тими 9 офіцирів. Москалї стратили також 3 машинові кріси.

„На прочій боєвій лінії панує спокій".

ХТО ТЕПЕР ПРИЙДЕ НА ЧЕРГУ?

РОТЕРДАМ, 23. падолиста. — **Воєнні знавці ломлять собі тепер голову, на котрій боєвій лінії прийде тепер до головних операцій. Під тим зглядом є ріжні здогади.**

Зі занятєм Сербії і знищенєм сербської армії можна уважати воєнну акцію на Балканї за покінчену. В поміч Росії або Італії мало хто вірить. Висадженє значнійших війск англійських і французьких показало ся незвичайно трудним. На Ґаліполї можна надїяти ся, що англійські і французькі війска його небаром зовсім опорожнять. Дотеперішне становище Румунії і Греції дає запоруку, що вони покищо і на будуче мають намір остати невтральними.

Є отже питане, де розпічнуть Німці і їх союзники нову воєнну акцію. Одні воєнні знавці кажуть, що новим головним тереном війни буде канал Суез і Єгипет. Инші знова є тої гадки, що союзні війска вдарять тепер на Італію. А ще инші мають переконане, що Німці вдарять тепер на Францію.

Одно є певне, а іменно, що на терені війни з Росією про якісь більші воєнні операції не може бути бесіди з огляду на зимову пору року.

РУЇНА В НАШІМ РІДНІМ КРАЮ.

ЗРУЙНОВАНИЙ ПОВІТ.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Бережанський повіт попамятає довго московський наїзд. Через рік свого панованя в повіті дали ся Москалї в знаки нашому сільському населеню, яке загально відносило ся ворожо до наїзників, особливо в сьвідомих українських громадах. В заплату за се Москалї, цофаючи ся протягом липня і серпня с. р., підпалювали всї українські села і нинї бережанський повіт належить до найбільше знищених в краю.

Щоби дати образ страшенного знищеня повіту, наводимо низше всї громади Бережанщини кромі кільканайцяти громад козівського судового повіту, які лежать близко боєвої лінії і звіту не могли прислати, і кільканайцяти громад судового повіту бережанського, які рівнож еще звітів не надіслали. Числа подаємо після урядових звітів, які уряди громадські надіслали доси бережанському старосту.

Поодинокі громади виказують слідуюче знищене:

Громада					
Ценів	на	219	нум.	спалено	19
Двірки	„	44	„	„	35
Гниловичі	„	120	„	„	35
Кальне	„	186	„	„	34
Комарівка	„	66	„	„	15
Котів	„	180	„	„	160
Лапшин	„	316	„	„	310
Літатин	„	174	„	„	10
Нараїв село	„	208	„	„	61
Плауча мала	„	190	„	„	37
Підвисоке	„	89	„	„	13
Поручин	„	139	„	„	110
Посухів	„	130	„	„	89
Потутчани	„	135	„	„	3
Потутори	„	172	„	„	95
Рекшин з Писарівкою	„	152	„	„	52
Рогачин місто	„	86	„	„	67
Рибники	„	152	„	„	66
Саранчуки	„	271	„	„	215
Слобода зол.	„	338	„	„	192
Стриганці	„	133	„	„	38
Шумляни малі		73	„	„	59
Шибалин	„	369	„	„	44
Жолнівка	„	101	„	„	2
Жуків	„	152	„	„	117

Разом у вичислених 25 громадах на **4095 нумерів спалили Москалї 1888 нумерів,** себто близко половину. Для поясненя подаємо, що під нумером розуміємо мешкальний будинок разом зі всїми господарськими будинками. **Великі українські села як Лапшин, Саранчуки, Слобода золота і Потутори та другі зникли майже зовсім з лиця землї і знищена людність не має нинї даху над головою.** Взагалі Москалї при своїм відвороті знищили цілковито передівсїм найсьвідомійші і найрухливійші села (з виїмкою Котова), кажучи, що Україну мусять зрівнати з землею. **Ще більше знищенє потерпіли громади козівського судового повіту, з яких покищо не можна було зібрати точних вістий по причині воєнного положеня в сїй части повіту.**

З огляду на те, що Бережанщина належить до сьвідомих українських повітів, де москвофільство не мало приступу і людність весь час держала ся до Москалів неприхильно, ніхто з селян не послухав зазиву до виїзду в Росію, а коли хотіли силою брати мущин, то сї поховали ся по полях і вижидали там аж до приходу наших війск. В повіті брак худоби, бо Москалї її перед відворотом забрали.

Москалї, а з окрема начальник бережанського повіту Улянов, дали відчути Українцям своє пановане. Замкнули українські товариства і в маю с. р. арештували і вивезли до Росії студента прав Корнила Лопатинського за се, що орґанізував „Січи", а трохи пізнїйше тасама доля стрінула двох українських ґімназияльних професорів: Гринька Бобяка і Наєвсьльского. Москалї лютували на Українців і тому, що їх заходи поширити православє не мали ніяких успіхів.

З кінцем лютого приїхав до Бережан посол Тимко Старух, який там має свою реальність. До того часу пробував він з родиною у свого брата Антона Старуха, господаря в Бережниці в лїських горах. Посол Старух пійшов до Улянова з просьбою о виставленє пропустки для його жінки і дїтий. Улянов приняв посла Старуха дуже вічливо, обіцяв йому свою поміч і виставив бажанї пропустки. Посол Старух поїхав по жінку і дїти, а коли їх привіз до Бережан в перший половині марта с. р., зявили ся у него другого дня московські жандарми і по переведеню ревізії арештували посла Старуха і його єина, студента прав. Обох вислано в глубину Росії, де пробувають на засланю в далекім Ташкенті в Туркестані.

В Бережанах нема покищо майже нікого з інтеліґентних Українців і тому наше житє там тепер занепало. Українських товариств, між ними „Надії", не введено ще в житє; урядує тільки завдяки офіціялови судовому п. Дзьобі крамниця „Народного Дому".

(З львівської „Свободи").

НА ЦІЛЕ СЕЛО ОСТАЛО 10 ХЛОПІВ.

Понизше наведений лист писаний Зофією Федюк (Ореливць, пов. Снятин) до Василя Федорука у Веґревіл, Алта., (Канада). Лист писаний 4. серпня 1915 р.

Дорога Сестро і Шваґре!

Доношу Вам, що ми з ласки Бога здорові, але наше поводженє, то раднїше було його не діждати ся.

У нас була через довший час посуха. Від часу, коли згиб сніг, то доперва по Петрі впав перший дощ. Кукурузи місцями є; жита не було, бо випріло; ячменю також було дуже мало.

В селї дуже сумно; на ціле село лишило ся всего 10 хлопів. Одні пійшли до війска, а другі до шанців. В середу перед Великодними сьвятами був асентирунок; брали хлопів від 18 до 42 літ. Вуйків Петро і Іван, тїтчин Андрій і вуйнин Василь відбули „абрихтунок" і пійшли до битви. Одні писали про них, що лежать ранені в шпитали, а другі знова, що вже пійшли на вічний спочинок. Богато з наших людий є полонених до Росії і до Італії.

Ми перебули вже велику біду, та не знати, як на далї буде. Найгірше було, як була битва над Прутом. В нашім селї шкоди великої нема. У Вашківцях згоріло від стрілів кілька хат. За те місто Снятин зруйноване.

З цивільних людий нікого не забито.

Вже через рік не маємо жадних відомостий від Вас. Такий час настав, що брат про брата не знає.

Більше не маю що писати. Бувайте здорові.

Зофія Федюк.

ДЛЯ РІДНОГО СЕЛА.

Красний примір до наслідуваня.

В Нюарку, Н. Дж., живе кількадесять Українців родом з **Вибудова**, бережанського повіта.

Як инші українські села, так і Вибудів потерпів тяжко підчас теперішної війни. Вачили се Вибудівці у Нюарку з листів, які одержували з рідного села.

Хотячи своїм односельчанам прийти з помочию, скликали вони дня 14. падолиста с. р. в Нюарку в галї на Велейс стріт нараду Вибудівців. Нараду отворив промовою Дмитро Карач, по якім забирало голос більше учасників наради і вкінци всї однодушно згодили ся помогти рідному селу, скільки хто зможе. Вибрано комітет, до якого увійшли Д. Карач яко предсїдатель, М. Кутний яко касієр, Г. Свергун яко секретар і Василь Пташник. Їх обовязком було зібрати датки від усїх Вибудівців на поміч для рідного села.

І в короткім часї все виконано. Комітет зібрав жертви дійсно від усїх Вибудівців у Нюарку. Кождий давав щиро, скільки лише міг. **Разом зібрано $193** (1.260 корон), які вислано для села Вибудова через посла Юліяна Романчука у Відни. Комітет повідомив рівночасно п. Романчука, що желає собі, аби та поміч була розділена рівно межи всї родини у Вибудові.

Жертви зложили отсї добродії: І. Бідун і Т. Бідун по $10.00; М. Бідун, В. Бідун, Г. Свергун, Г. Кутний, К. Коцюрка, М. Кобасовський, І. Фурда, П. Фурда, Ф. Свергун, В. Кобрин, М. Безкоровайний, Н. Радій, В. Пасічник, Д. Карач, Луць Фаріон і п-на М. Фаріон по $5.00; п-на К. Медвідь, п-на П. Кузик і п-на Г. Фурда по $4.00; п-на П. Халупа, п-на Н. Вавриків, п-на П. Халупа, П. Бурбела, В. Пташник, Г. Халупа, І. Іваськів, Т. Іваськів і Ф. Свергун по $3.00; Н. Кутний, М. Пасічник, В. Фурда, Л. Фурда, Г. Коваль, Ст. Фера, Н. Пташник, В. Кутний, І. Ягущак, Ф. Бурбела, І. Бурбела, Н. Бурбела, Ш. Пташник, І. Бізак, М. Коцюрка, Ф. Пташник, Г. Халупа, К. Пташник, С. Сверлюк, В. Фера, Т. Пташник і п-на К. Кобрин по $2.00; І. Бурбела, Гапій і К. Шевчук по $1.00; вокрема зібрано $7.00. — **Разом $193.00.**

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.00 per year	на рік $2.00
$1.00 per 6 months	на пів року $1.00
$0.75 per 3 months	на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:	В місті Jersey City, до Канади і других країв:
$3.00 per year	на рік $3.00
$1.50 per 6 months	на пів року $1.50
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

УКРАЇНСЬКЕ ПИТАНЄ В РОСІЇ.

—o—

До початку 20-го століття українське політичне житє в Росії майже зовсїм не проявляло ся, тому й російська суспільність ним не цікавила ся. Переломовим був рік 1900. Тодї основано „Українську Революційну Партію", яка вже в рр. 1901 і 1902 зорганізувала великі народні рухи. Російська революція дала Українцям спромогу розвинути політичну аґітацію та перевести до першої і другої думи своїх представників, що творили осібний український клюб. Значні полекші для українських часописий, товариств і шкіл — се також здобуток того масового руху. Російські політичні партії в думі шукали союза з нашими клюбами, а коли ізза насильств правительства не вдало ся нам перевести своїх послів до третої думи, то російські соціял-демократи і конституційні демократи (кадети) при виборах находили поміч у наших виборців та зобовязували ся за се заступати ся за наші права. Через ріжницю поглядів на українське питанє послїдував у обох сих партіях розділ. В соціял-демократичній партії одна часть (фракція) з Лєніном на чолї остала нам прихильна, друга з Плехановом віднесла ся ворожо до питаня нашої політичної самостійности. Так само кадетська партія поділила ся на „українолюбну" з Мілюковом та „україножерну" зі Струве на чолї. Була се відрадна поява, що за нами побивали ся партії. Се означало, що ми стали сильнійші, що з нами треба числити ся. В слїд за сим почали нами інтересувати ся й шовіністичні (націоналїстичні) російські партії та правительство. Вони почали кричати, що стремлїнє Українців до самостійности не є природне, що воно штучно викликане Австрією та Німеччиною. І ми дуже вдячні їм за таке підозрінє, бо нас вивисшає ся обставина, що так сильні держави старають ся о наші згляди. Колиб ми були слабі, то певно нїхто-б і не глянув на нас.

Коли в теперішній війнї зразу сприяло щастє Росії, то за нас забули майже всї партії в Росії; лиш соціял-демократи протестували в думі проти поборюваня українського руху. Зі зміною воєнного поводженя заговорили про нас всї партії, а кадети навіть заявили в думі, що політика російського правительства у східній Галичині була зовсїм схиблена. Станули в нашій обороні також трудовики і соціял-демократи. І неначе привид стає перед нашими очима ся подія, що **російський міністер просьвіти ґр. Іґнатєв приняв депутацію Українців та вислухав їх домагань щодо українських шкіл.** Се знак, що українські домаганя можуть небавом стати предметом розваги російського кабінету. Се також добрий знак нашої сили і нїчо більше. Ми далекі від сього, щоби повірити вже у зворот в політиці Росії супроти нас. Росія мусить тепер зібрати всї сили, бо хоче здержати наступи союзних війск на Україну. Тому держить ся вона п о з і р н о політики: не дразнити Українців!

Колиб навіть теперішна війна не принесла нам зміни, то щораз більше скріпленє українства, його демократичні і конституційні змаганя дають запоруку, що Україна визволить ся, хочби навіть аж за кілька десяток лїт. **Українське питанє є вже нинї так розвинене, що не зійде з дневної черги европейської політики, доки не буде полагоджене.**

(З львівського „Укр. Слова").

ФОНД ІНВАЛІДІВ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

Під теперішну добу витворило ся небувале почутє гуртової, взаїмної помочи, так що нема майже одиниці, яка не брала би участи у спільнім, ідейнім труді. Нова етика, нові глибини воєнної людяности, любови і посьвяти.

Сїльський дїтвак біжить зі збанком води й помагає омлїлому борцеви перевязувати рани і двигати торністру; образована женщина з високих сфер шиє комісну сорочку і латає плащ — все по своїм змогам і силї спішить улекшити долю того, що в тяжких змаганях з ворогом, в обороні вітчини проливає свою кров.

За найкрасший доказ сеї правди нехай послужить се, що навіть військові достойники, які безпосередно стикають ся з жовніром і трудять ся враз з ним, приходять йому в поміч своїми жертвами.

Отсе на днях серед широких мас нашого громадянства й армії відомий і цінений штабовий лїкар др. Осип Ковшевич зложив на руки Михайла Яцкова 200 корон з тим, щоби сею сумою оснувати фонд інвалїдів Українських Січових Стрільців.

Достойний жертводавець висказав цінні погляди про конечність військового вишколеня серед українського народа; за тим був він від лїт яко щирий неструдимий орґанізатор Січий в Бережанщині, мав тепер підчас війни нагоду стрічати наші хоробрі сотні, а з огляду на се, що не знайшов доси в часописях окремого зазиву, піддає від себе думку і почин до основаня конечної інституції: Фонду інвалїдів Українських Січових Стрільців.

Висше згадану суму передав М. Яцків в Збірній Станиці Укр. Січ. Стрільців у Львові (k. k. Sammelstelle fuer ukrainische Schuetzen) на руки коменданта, курінного атамана д-ра Михайла Волошина. Шан. Командант, отворивши засїданє в сїй справі, в якім взяли участь: поручник У. С. Стрільців др. В. Старосольський та др. Ст. Витвицький і Мих. Яцків, сказав, що держава дасть вправді в своїх чинитьбах інвалїдам Укр. Січових Стрільців рівні права з війском армії, всеж таки належить взяти під увагу, що жовнїр армії пійшов з мусу, а наші Стрільці, се добровольці. На примір такого інвалїда вказав Вп. Курінний атаман хлопця-Гуцула, що яко доброволець втратив на війнї ногу, і через те не буде вже здатний до праці, далї підчеркнув конечність і вагу фонду інвалїдів Укр. Січ. Стрільців і велїв вложити жертвовану суму на щадничу книжочку в Земельнім Банку гіпотечнім у Львові, а яко орґан до провізоричного завідуваня дальшими вкладками настановив за згодою присутних — тов. М. Яцкова.

Іменем Українських Січових Стрільців та Збірної Станиці висказує Вп. Курінний атаман глибоку подяку Достойному Жертводавцеви.

Висше згадана сума буде на разі під опікою Команди Збірної Станиці у Львові, яко осередку краю, а дальші жертви з провінції можна посилати до Земельного Банку гіпотечного у Львові на вкладкову книжочку ч. 697.

Звертаємо ся до Тебе, Многострадальна Українська Громадо, Ти, що на жертвенник правди і волї України не жалувала Своєї крови, Своїх Синів; не пожалуй тепер датків на конечну інституцію.

Отсе військовий достойник, що зі свого важкого труду висипав сотки тисяч на добродійні цїли, на бідну шкільну молодїж, за часів мира, у вільних хвилях від своїх трудних обовязків лїчив сотки тисяч убогого люду даром, тепер серед воєнної заверухи держить далї пальці на ранах жовніра, памятає про долю Твоїх Синів і кладе найкрасший в сучасній добі угольний камінь під конечну інституцію: **Фонд інвалїдів Українських Січових Стрільців.**

Нехай сей почин розвиває ся на добро і пожиток наших калїк-героїв, нехай розрадить їх недолю, отре сльози терпіня так, як щиро засьвітила сльоза лицарської Постаті Достойного Жертводавця, коли згадував про хоробрість і воєнні подвиги наших молодих борців!

(З львівського „Укр. Слова").

ПРИЮТ ДЛЯ НЕДУЖИХ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ У ЛЬВОВІ.

—o—

За почином коменданта Збірні Українських Січових Стрільців у Львові, д-ра Михайла Волошина, при помочи д-ра Б. Овчарського, Ірини Домбчевської і ст. десятника, медика Володимира Щуровського повстала в серпни с. р. четверта конечна і гарна інституція, а се: **„Приют для недужих Українських Січових Стрільців у Львові"** в дяківській Бурсї, фундації митрополита ґрафа А. Шептицького, ул. Петра Скарги ч. 2а.

Лїкарської опіки підіймив ся тут добровільно і безплатно д-р Б. Овчарський, який фаховим трудом і матеріяльною підмогою та при помочи Ірини Домбчевської і В. Щуровського привів ту інституцію просто до ідеального порядку.

Брат митрополита, Климентій ґраф Шептицький в переїздї через Львів відвідав монастир, правив в Приюті Службу Божу через кілька днів рано, розмовляв зі Стрільцями, до яких відносить ся дуже прихильно, оповідав, що випитував за ними у воєннім шпиталі в Інсбруці і зазначив, що подобала ся йому тут чистота і порядок та, що приют дорівнує в тім родї німецьким шпиталям.

Дуже прихильно відносить ся до сеї інституції наше духовенство. Відвідували її о. Омелян Король зі Саранчук, капелян дивізії о. Олександер Ковальський і ин.

Старанєм сьвящеників приходять збірки зі спалених сіл: селяни з Домажира, Зелева, Жорниск доставили льняного полотна на білє і простирала, громадяни Коцурова і Сиваряви соломи до сінників і борошна.

Марія Шаллєрова, жена висшого урядника, відвідує приют і приносить виноград і книжки, таксамо Ольга Опацкївна, урядниця „Дністра", а докторова К. Л—ова жертвувала ще 1914. р. велику скількість біля і 2.900 К на У. С. Стрільців. З того остало майже все білє для приюта, крім того жертвувала згадана добродійка сего року 900 К. грішми і справила своїм коштом плащі для хорих, перевязки і вату. Майже все білє в приюті справлене її коштом.

Заходом д-ра Б. Овчарського заложено в Приюті підручну аптику, решту лїків береть ся за дневною книгою в аптиці Е. Єзерського, де виповнюють її в українській мові. Всї друки, почавши від формулярів аж до листків на теплоту, заведено в Приюті в українській мові.

Професор др. Василь Щурат жертвував зі своєї біблїотеки більшу скількість книжок для Приюта. Його заходом дістала та інституція також всї видання Видавничої Спілки і Товариства Шевченка.

Таксамо директор „Просьвіти" А. Гапяк і редактор „Дїла" Василь Панейко постарали ся від себе о книжки для біблїотеки Приюта.

Всїм наведеним Жертводавцям складає Управа від себе й іменем Стрільців щиросердечну подяку.

Відповідно до думки д-ра В. Щурата, згадана біблїотека буде удержувана в належнім порядку, а по війнї має перейти на якусь бурсу.

До Приюта приходять Стрільцї в знищенім білю. Заряд виправляє їх опісля в новім. Крім того зладив кількадесять сінників для касарні в Академічнім Домі, стараєть ся заложити швальню біля для всїх Стрільців та взяти адміністрацію полевого шпиталю у відповідні руки.

В Приюті використало ся положенє до верандового соняшного лїченя і ведуть ся заходи коло направи знищених лазничок на постійні купелї.

Від 20-го серпня с. р. вилїчило ся в Приюті около 200 Стрільців. Денний стан недужих виносить пересїчно 30. В останнім часї прибули хорі з кадри і з боєвої лїнії.

Цїнною постатю Приюта яко пильний робітник і типовий добряга оказав ся в санїтетській службі і в совіснім веденю виказів і книг, народний учитель, стар. Стрілець Роман Гриневич.

Приют для недужих Українських Січових Стрільців у Львові, при ул. Петра Скарги ч. 2 а., яко зовсім відрубна, окрема своя інституція, з огляду на наведених Добродійок і Добродіїв, які безкорисно і щиро заняли ся нею, заслугує тимсамим на більшу увагу серед нашого загалу, особливо в теперішнім часї, коли засоби вичерпують ся, а потреби стають чимраз більші.

Культуру родичів пізнаєть ся по сїм, як вони виховують свою дитину, — культуру народа пізнаєть ся по тім, як він дбає про свою молодїж.

Коли взяти під увагу, скілько наш народ і суспільність жертвували дотепер, то можна надіяти ся, що й пекучі потреби Приюта для недужих У. С. Стрільців знайдуть відгомін серед широких мас нашого громадянства й увінчають ся як найкрасшим успіхом.

(З львівського „Укр. Слова").

РОДИМЦЇ! СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ І НА ДАР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ!

ДАР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

(На ранених і вдови та сироти по убитих).

73. Нюарк, Н. Дж. Стефан Дзюбатий і Теодор Гой зібрали на весїлю у Теодора Савчина: Василь Конопада (Ілька) $1.00; Стефан Дзюбатий, Михайло Стодольський, Михайло Кузь і Николай Берків по 50 цнт.; Теодор Гой, Михайло Зеленецький, Стефан Шпакович, Василь Дзюбатий, Стефан Костра, Андрій Дзера, Василь Пархуц, Стефан Малецький, Стефан Воробець, Василь Конопада, Микита Воробець, Іван Третяк, Микола Воробець, Корфен (Жид), Михайло Біловус, Доська Малецька, Анна Біловус, Катерина Блага, Анна Патрун, Анна Соколовська, А. Шеремета і Теодор Савчин по 25 цнт.; дрібними датками $1.75. — Разом $10.25

74. Рочестер, Н. Й. На іменинах в Д. Скороходи жертвували отсї добродії (гроші надіслав п. Д. Братусь): Д. Скорохода $1.00; М. Яцків і П. Скорохода по 50 цнт.; О. Демкар, М. Дуда, А. Печарська, А. Бойко, Д. Братусь, І. Скорохода, М. Лапка і Д. Татиґа по 25 цнт. — Разом $4.00

75. Колрідж, Огайо. Павло Когут прислав отсї жертви: Іван Крупка і Павло Когут по 50 цнт.; Гринько Концюх, Іван Цуприк, Іван Шавінський, Яким Ілїяшевич (з Росії), Йосиф Поливка, Йосиф Крупка, Марія Кривіцька і Никола Диків по 25 цнт. — Разом $3.00

76. Джерзи Сіти, Н. Дж. Теодозій Пацала жертвував з нагоди свого вінчаня $2.00

77. Лоренс, Масс. Олекса Дармохвал жертвував 50 цнт., а Василь Гнатик 25 цнт. — Разом $0.75

Сума оголошена в сїм числї „Свободи" виносить $20.00
Оголошено в ч. 137 „Свободи" $472.84

ЗАГАЛЬНА КВОТА $492.84

В БОРОТЬБІ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ.

ВОЛОДИМИР БІЛИНСЬКИЙ.

Був красний, лїтний вечір. Огнисте зарево западаючого сонця дивно-криваво осьвітлювало нашу землицю, на якій розпочав ся вже був страшний бій в обороні свободи краю.

Довгою міською улицею ішов гурт молодих хлопців. Одежа їх, навіть лице, запорошені, втомлені. Видно, далеку відбули цїні дорогу. Та в очах їх малюєть ся мимо сього дивний блеск завзятя, огнистого жару.

То Українські Січові Стрільці прийшли до збірної станиці в Стрию.

Попереду зарисовуєть ся яркійша стать одного Стрільця. Ріст високий, лице смагляве, буйна чуприна, неначе образ фантазії, бистрі очи, приковують неначе своїм блеском прохожих. То студент — Володимир Білинський.

Привів своїх товаришів, щоб спільно з ними зложити своє житє на жертвеннику свободи рідного краю.

Заклик вітчини прогомонів огнем любови в їх молодих серцях і вони поспішили там, де важить ся народна справа.

Минули днї.

Сотня Вітовського розпочала свою важку службу.

Гомоном рознеслась слава сотнї, живо заговорили її члени з пошаною і признанєм — про одного з найвідважнїйших провідників стрілецьких стеж.

Неустрашимість і пожертвованє, то його найзамітнїйші прикмети.

Не було приказу сотника, щоби не зміг його виповнити відважний провідник.

Болехів, Викторів, Медухи, Галич, Серет, Стрипа — то терен його праці, огненної проби стрілецької справности.

Гуділи гармати, свистїли кулї, а він все безвпинно кличе до своїх товаришів Стрільців, сповняє свою тяжку роботу.

Та невмолима доля, що безперервно котить події сьвіта, що не минає анї панів анї царів і його, того, з найкрасших синів України, не минула. Поцїлений смертним оловом, поляг головою за найкрасшу справу—свободу вітчини.

Зросив кровю рідний лан при сьвятій визвольній роботї.

Нехай образ його житя, боротьби і смерти буде висловом, невмирущим українським символом перед сьвітом, бо Він, то прообраз переконань, стремлїнь і змагань цїлої України!

Він, незабутий в історії Українського Стрілецтва!!!

Честь Тобі від Твого товариша-четара, честь від усього самостійного Січового Товариства!

Во вік блажен єси, бо житє своє віддав за друзї своя...

Четар Трух.

ЖЕРТВИ

НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

Прислали дальше:

709. Мінїс Ранс, Па. Хвальна Редакціє! Дня 14. падолиста с. р. члени нашої читальні „Просьвіти" ім. А. Коцка відограли представленє „Убийники", з якого половину чистого доходу призначено на голодуючих в Галичині. Ся половина доходу виносить $30.00. — Окрім того жертвували на тусаму цїль П. Гаврилич і Й. Хай по 50 цнт. — Разом $31.00
З поважанем, Онуфрій Галєвич.

710. Йорквіл, Огайо. Всехвальний Уряде У. Н. Союза! По довгих короводах взяли ся і ми до народної праці. По инших місцевостях збирають жертви на ріжні фонди, а ми — на жаль — сего зробити не могли, бо у нас був великий страйк через 16 місяців. Тепер, славити Господа, робота вже розпочала ся, тож ми взяли ся до народної праці, щоби не завстидати ся перед другими. Збіркою жертв заняли ся отсї члени: Іван Станько, Николай Зарічний і Стах Яремцьо. На Фонд визволеня України зібрало ся $30.25, а на Фонд оборони М. Січинського $10.60. Були такі люди, котрі давали жертви охотно (за се їм честь і слава), а були і такі самолюби, котрі не дали нічого, а зате найбільше кричали... На Фонд визволеня України жертвували слїдуючі добродії: Йосиф Кобус (Поляк, штирник) $1.50; Т. Годань, С. Кліщевський, С. Яремцьо, А. Фоца, С. Наконечний, І. Козак, С. Кабан, І. Мисько, Давор Гусу (Хорват, штирник), В. Яремцьо, М. Олешко, М. Бик, С. Гаврищ і М. Ходачок по $1.00; М. Баховський, Йосиф Коський (Мадяр, штирник) і Іван Кордияка по 75 цнт.; І. Станько, Д. Станько, М. Зарічний, А. Муштук, Г. Муштук, Антоній Фрудаї (Італієць), В. Кабан, П. Головит, С. Мисько, Т. Олійник, Т. Стахняк, І. Ганчарик, Т. Горечко, М. Мурин, І. Яцейко, В. Крицький, А. Букса, А. Мисько і А. Заць по 50 цнт.; Н. Стицак 30 цнт.; І. Олешко, Т. Собусь, А. Гардиць, Т. Родак, Л. Чутило, Н. Бландяк, Ф. Садовський, Й. Яцейко, І. Букса і К. Стафій по 25 цнт.; М. Йоган 20 цнт. Разом $30.25. За пересилку заплачено 10 цнт.—Остало $30.15

711. Лоренс, Масс. На хрестинах у п. Івана Хоми на зазив пп. Адріяна Мельницького і Івана Люсака, котрі заняли ся збіркою, жертвували на Фонд визволеня України слїдуючі добродії: Іван Хома і Іван Буцяк по $1.00; Адріян Мельницький, Дмитро Гаврилів, Стефан Соломяний, Оршуля Зенис (Литвинка), Миколай Гаврилів, Йосиф Вайсберґер, Іван Королишин, Іван Дипчій і Василь Баран (Дмитрів) по 50 цнт.; Миколай Соколовський, Федь Гаврилів, Василь Баран, Стефан Дикий, Андрій Юрків, Михайло Маланчук, Іван Гаврилів, Федь Кобрин, Параня Дипчій, Руся Луців, Федь Глушко і Андрій Королишин по 25 цнт. — Разом $9.50

712. Джерзи Сіти, Н. Дж. На весїлю п. Теодозія Пацали зложено на руки п. Конст. Кирчова на Фонд визволеня України слїдуючі жертви: Панство Молодї $2.00; присутні гостї $8.00. — Разом $10.00

Примітка: На сїм весїлю зложено ще $4.00 на инші народні цїли і се буде оголошене на иншім місци.

713. Ню Йорк, Н. Й. На хрестинах у п. Павла Мельничука зложили на руки п. Івана Хруставчука для вдів і сиріт в старім краю слїдуючі добродії: Іван Хруставчук, Юрко Буджак і Павло Мельничук по 50 цнт.; Іван Білик 30 цнт.; Павло Хімяк, Микола Стасюк, Ілько Кравчук, Петро Предїлюк, Стефан Бочковський, Іван Корнацький, Антін Салій, Антін Земледух, Тимко Нінайовський, Ева Реваковська і Андрій Соловій по 25 цнт.; Онуфрій Андрусяк 20 цнт. Разом $4.75. За пересилку заплачено 10 цнт. — Остало $4.65

714. Ню Йорк, Н. Й. На весїлю Федька Вальорного на зазив члена Тов. „Просьвіти" Максиміліяна Патера жертвували на вдови і сироти в старім краю отсї добродії: Ізидор Коляско 50 цнт.; Йосиф Леський 30 цнт.; Петро Мартиняк 25 цнт.; Пилип Вальорний 20 цнт.; дрібними датками 55 цнт. — Разом $1.80

715. Джеймставн, Н. Й. Андрій Чишановський жертвував на Фонд визволеня України $1.00

716. Палмертон, Па. Іван Боберський жертвував на вдови і сироти в Галичині $1.00 і кличе до жертви на ту цїль двох своїх товаришів: Петра Чаплинського і Федора Гвоздецького $1.00

717. Палмертон, Па. Атаназій Косць жертвував на Фонд визволеня України $1.00 і просить о жертву на тусаму цїль: Ілька Пачулу і Івана Сікорського, котрі повинні також покликати по двох своїх знакомих $1.00

718. Рандольф, Н. Й. Іван Рутецький жертвував на бідні вдови і сироти в старім краю $1.00

Сума оголошена в сїм числї „Свободи" виносить $91.10
Оголошено в ч. 137 „Свободи" $24.239.47

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $24.330.57

ЩО ЗИСКАЄ РОБІТНИЧА КЛЯСА З ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ.

Деякі европейські краї, як Австрія, Угорщина, Німеччина, Росія, Франція і декотрі меньші держави давали тисячі еміґрантів що-річно до Злучених Держав. Злучені Держави діставали найлїпших робітників до всїляких робіт. Найбільше число еміґрантів виїздило з европейських країв в роцї 1910. аж до початку війни. Зараз по вибуху війни іміґрація до Америки цїлком підупала. Заходить питанє, що стане ся тепер, коли Злучені Держави не дістануть більше робітника, а сама Америка не буде всилї заповнити усїх фабрик своїми власними робітниками.

Кажуть, що мимо спиненя еміґрації робітників є аж забогато тепер; але що стане ся по скінченю війни, коли Злучені Держави не будуть могли дістати нїкого більше, а до того ще тисячами будуть робітники виїздити до своїх країв, бо там треба буде мілїонів робітників до відбудованя знищених господарств, будови зелїзних доріг то що. А що буде з европейскою торговлею, коли вона тепер між найбільшими державами спинена, а ріжні фабрики, котрі виробляли всїлякі знаряди і висилали до чужих країв, тепер обернені на фабрики амуніції та инших воєнних матеріялів.

Коли по укінченю війни уся торговля буде отворена, склепи і маґазини повстануть наново, то їх треба наповнити сьвіжими товарами, виробленими вже по війнї. На такий випадок треба буде мати добрих робітників до того, а не буде легко дістати тілько робітника, як давнїйше. А коли дістануть робітника, то мусять платити високі цїни за роботу. Як довідуємо ся, страти воюючих держав виносять в самих забитих більше ніж пять мілїонів, а треба ще до того додати три рази тілько ранених, що не будуть всилї вернути до роботи. Знаємо, що там забрали найлїпших людий до війни, з котрих можна було сподївати ся найлїпшого добра, а по укінченю війни мало дуже з них зістане ся. Богато людий, котрі видержать отсю війну і біду, мабуть схочуть виїздити до чужих країв, щоби можна було укрити ся перед мілїтаризмом і великими податками, коли би урядова система була такасама як перед вибухом війни. Думаю одначе, що дотеперішна система мусить змінити ся, бо по що тільки жертв на поли бою?

Що може стати ся в Злучених Державах? Можливо, що зараз по війнї тисячі чужоземців будуть вертати назад до свого рідного краю, щоби заповнити сї прогалини, які зробила війна. Через те в тутешнім краю буде великий брак робітника так, що будуть висилати за робітниками по инших краях таксамо, як було по відкритю Америки, коли то спроваджували людий зі всїх частий сьвіта. Коли би серед сього вибух страйк, то платня робітника піднесеть ся дуже скоро, як в отсїм краю так само і в Европі.

Теодор Панчук,
Джеферсон Баракс, Мо.

Український Сойм
ДНЯ 30 і 31. ЖОВТНЯ 1915 Р.
В НЮ ЙОРКУ.

(ЗВІТ).

(Продовжене).

ПРИВІТИ ГОСТИЙ.

О годині 1.30 пополудни відкрито дальші соймові наради. На естраді займають місця гості — Американці і представителї та репортери ріжних американських часописий, анґлїйських і чужомовних — в числї около 50 осіб.

Предсїдатель витає гостий, почім **З. Бичинський** виголошує в анґлїйській мові реферат про українську справу:

Mr. Chairman, Ladies and Gentlemen, and especially you who are of American descent, in the name of our Convention, I greet you and bid you welcome.

You have come here, I believe, led by higher motives than a mere curiosity. We welcome you to our Convention for many reasons. First of all, you will become acquainted with a people that you know little of, but you will learn that it has been a factor in molding the world's destinies.

We have set aside this moment for the purpose of making you briefly acquainted with the ideals and aspirations of the Ukrainian people.

We appreciate the fact that the noblest traditions of liberty-loving America are not outlived in the present day, and that the altruistic aspect of the American character is ever ready to reach a helping hand to a pure and holy cause. And such is the cause of the Ukraine which I want to present to you, It is the cause of liberation of a great, healthy and promising people.

We count a great deal on American sympathy and help, for there was a time in American history when America had to contend for her own liberty, and she knows what the sympathy of another nation means.

It is unfortunate that America knows so little about the Ukrainians.

The present war necessarily brought forward the Ukrainian question. Circumstances brought this about, for the cry for liberty of thirty-five millions souls could no longer be silenced. Whichever way this war ends, there will be no lasting peace in Eastern Europe until Ukraine, my native land, gets her liberty and her freedom. But not only this. There cannot be peace in Europe if even the smallest nation is denied the right to live. When so much blood was shed, good and innocent blood, a peace bought by the sacrifice of liberty of even the smallest nation, would be the greatest shame to the civilization and culture of the whole world.

Position of Ukraine.

Let us cast a look upon the map of Central and Eastern Europe. The Ukrainians live in a compact, unbroken country larger in area than any other European state, Russia alone excepted. The Ukraine extends over 850.000 square kilometers, being, therefore, one and one-half times as large as the present German Empire. It comprises practically the whole of the famous Black Soil Zone. It abounds in coal, iron and oil, and is the granary of Europe. The characteristics of its position and its relative size are obvious enough. The territory is included between the Carpathian Mountains in the West, and the river Don and the Caucasus Mountains in the East; between the northern tributaries of Dnieper and the Black and Azof seas.

The Ukraine, once the first republic in Eastern Europe, has been divided between her neighbors. Russia holds its larger part, with some twenty-eight millions Ukrainians; the Russian nationalities call that country Malorosia or Little Russia, and the people Little Russians. Austria-Hungary holds a much smaller number, three and a half millions in Eastern Galicia, 400.000 in Bukovina, and 500,000 in sub-Carpathian districts of Hungary. Besides there are a half million Ukrainians in the United States, 200,000 in Canada, and 60,000 in Brazil. A grand total of all the Ukrainians on the earth in 1910 would read thirty-four and one-half millions of which 32,700 live in solid Ukrainian territory. The Ukrainians, therefore, must be considered as numerically the sixth race in Europe, the five above them being in order, Russians, Germans, English, French and Italians. The Ukrainians constitute a Slavonic nation just as clearly and sharply defined as do the Poles, the Russians, the Czechs, or the Bulgarians.

History.

Their historic roots extend as far back into the middle ages as those of the German, French or English peoples. But while the evolution of these great European nations has been a steady and uninterrupted process, the Ukrainian people, by reason of their geographical location on the very threshold of Asia, were held back in their development, their growth finally being almost entirely stopped. The ancient Ukrainian state of Kiev was destroyed in the 13th century by the Mongolian hordes, after which (about 1400) the land in a horriby devastated condition came under Lithuanian rule, and later under that of Poles, but neither were strong enough to defend the Ukraine against the continued raids of the Tartars. These extended over a period of more than five centuries, thus stunting absolutely the growth of the Ukrainian people, who had at the same time to defend themselves against oppression of the Polish aristocracy and the attacks from the East. It was the instinct for self-preservation that led this race, at this darkest stage of its history, to organize the army of Ukrainian Cossacks. They carried on victorious wars against Poles, Tartars, Turks and Russians and made possible the formation of a new Ukrainian republic under Bohdan Khmelnitzky in the year 1648.

By the Treaty of Pereyaslaw, 1654, the Ukraine Republic was united as a vassal state to Russia, with which it has been affiliated by the ties of orthodox religion. But Russia succeeded in breaking the contracts of suzerainty and in transforming the rather loose union of the Ukraine into the most abject serfdom. The Ukrainian autonomy and the organization of the Cossack system were abolished. The nation lost its upper classes, its aristocracy, its lesser nobility, its wealthy burghers, through Russification. It had left only its lower middle class and a completely down-trodden peasantry. Thus at the end of XVIII C. it seemed as if the last hour of the Ukrainian people had struck. But trained by the misfortune of a thousand years their vital energy could not be suppressed. The innate spiritual culture of the farmers, more particularly the oral transmission of an exceedingly rich body of popular poetry and folklore, made possible a mighty flowering of Ukrainian literature in the Nineteenth Century. In spite of every variety of obstruction created by the Polish aristocracy and by the Russian government, which did not bear to make use of the most stringent measures in their opposition to their progress, the ranks of the Ukrainian aristocracy of culture grew more and more numerous; the literature, the art, the science of the Ukrainian people, although weakened by ten centuries of suffering, attained remarkable heights.

Another blow, the most cruel of all, was then dealt to the reviving nation. The Russian government, seeing the Ukrainians were awakening, in 1876 issued an imeprial Ukase by virtue of which the Ukrainians were then forbidden to use their mother tongue in public life. They were not allowed to publish either books or newspapers in the Ukrainian language, and this language was expelled from all public and private schools. This condition continued until the great Russian revolution in 1906, which gave some national liberty to the Ukrainians. This was in the larger part of the Ukraine under the Russian rule.

The Austro-Hungarian rule in the Ukraine, in its smaller part (Eastern Galicia, Western Bukovina and Northern Hungary) dates from the 1772 or from the first partition of Poland. Under the Austrian rule it has enjoyed to some extent its national life, and in spite of hard and trying circumstances, the Ukrainians for the last sixty years were striving to attain a home rule among the other nationalities of Austria. Thus, all the towns and villages of Galicia were being covered by cooperative, commercial and agricultural associations, which had a centralized head or union at Lemberg, Galicia. The Ukrainians established private high schools, professional schools and grammar schools, all of which were supported by contributions from the people in Galicia as well as the Ukrainians in America.

Although the Ukraine vegetated under two different governments, that of Austria and that of Russia, she remained a racial unit. The Ukrainians from Russia, living under great restrictions of their own government, transferred their literary and scientific activity to Galicia under Austria. The greatest men in Ukrainian national development came from Russian Ukraine. Such men as Shevchenko, Drahomanov, Kulish, Hrushevsky, were born in the Russian Ukraine, but their most important works were published in Lemberg.

The development of the Ukrainian people in Austria was a thorn in the side of the official Russia. The Russian nationalist leaders began a strong agitation in the Russian press looking to the institution of war with Austria, in order to seize Galicia and to destroy that center of the Ukrainian revival. This agitation, as we now see, has born fruits. The Russians in a victorious drive took Galicia. They completely suppressed all the national activity of the Austrian Ukraine, and arrested and sent to Siberia all Ukrainian prominent men. In a word, they meant to deal a deadly blow to Eastern Galicia. All Ukrainian schools were closed and the Russian language was everywhere substituted to the native tongue.

But an unexpected change came about, the army of the Tzar had to flee. She left behind ruin and death. Can the misfortunes of Belgium be compared to those of Galicia? There is nothing left of Galicia—only graves and ruins and starving widows and orphans. But there is nobody to speak for them.

Ladies and gentlemen, I cannot speak now about the horrible conditions in which the Ukrainians in Galicia live, but I assure you, had you known them, your gifts for Belgium would be repeated, even doubled, to help Ukrainians in Galicia.

The Ukrainian Immigration to America.

The first Ukrainian immigrants came to America about 45 years ago. Many of them came here to better their economic conditions; some of them fled before the political and religious persecution. This tide of immigration has immensely increased in late years, and continued until the war began. At present there are over half a million Ukrainians in the United States, and half that many in Canada. In Canada they are mostly farmers, having settled in the great wheat-producing provinces of Manitoba, Saskatchewan and Alberta. In the United States they are mostly laborers, especially miners, and also farmers and retail business men. The conditions in America from the very beginning favored the development of the Ukrainian immigrant. The man that under the oppressive circumstances in the old country seemed doomed to eternal dependence, had here in America, a chance. As it is usually the case with all the Slavonic immigrants, the Ukrainians settled in large colonies in different industrial centers. Having provided homes for their families, their next endeavor was to provide for their own spiritual needs, and on this they never spare money and sacrifice. So the churches were built, beneficial and educational organizations were founded, economical, cooperative institutions were started, and many Ukrainian papers founded. The Ukrainians are very much interested in all these institutions, and it is considered as a national duty to be the member of at least one of them. Usually at the churches parochial schools are organized, for the purpose of teaching the children the Ukrainian language and the Bible and catechism as well as the principles upon which the American civilization is built. The Ukrainians have a full confidence in the American public schools, and are eager to send their children there.

The American institutions and liberty and the American kindness and pure and simple democracy have immensely impressed themselves upon our people. America is giving us our daily bread; she gives us schools and education; she gives us individual freedom, and helps us to reach the highest goals set up before the human being. Can you question our sincere love to America, our loyalty to the American flag which was never bespotted by destroying another nation's liberty? *Is there any other nation on the globe that can boast of that?* America is our chosen fatherland. Just as a man chooses his wife, and they both leave their previous homes and live a life of love—so we have chosen America, and consider it a happy choice.

At present, when the loyalty of some immigrants of America is being questioned, we want to be clearly understood, that America will never fail to enjoy the loyalty of American citizens of Ukrainian descent.

As I have said previously, just as a man chooses his wife and they both leave their homes and start a new home, so have we chosen America for our fatherland. We have left our homes and have started a new life. But shall we forget our old relations? Shall we forget our brothers and sisters with whom we have spent our youth? Can we forget our mother that gave us life and nursed us and brought us up? Can we forget our old country, oppressed, robbed and chained? And does our love to our previous home diminish our love and loyalty to our chosen fatherland? Nay—it strengthens it. *We want to help them to get in their country, what was not denied to us in America.*

At the present moment all the oppresed nations are striving to get America's sympathy. And we join with them in our appeal. We do not wish to prey on anybody's freedom. We are not asking for what does not belong to us. We appeal to you and to the whole world, to help to liberate Ukraine.

And when America listens to the appeal of her own loyal citizens in behalf of their old native land, and gives them her helping arm, can there be a stronger tie that will draw us to our beloved new Fatherland, where for the first time we have tasted the fruits of a free citizenship?

We appeal to you, American people, for sympathy and help for the Ukraine.

—o—

З поміж запрошених Американцїв промовляють отсї: **Освалд Ґаррісон Вілард**, начальний редактор нюйорської часописи „Івнінґ Пост”, по анґлїйськи; **С. О. Полан**, звісний нюйорський адвокат і оборонець в полїтичних процесах, по анґлїйськи; **Др. Шлюпас**, предсїдатель тов. „Фонд Литовської Автономії”, по польськи; **Іван К. Окунцов**, начальний редактор російської поступової часописи „Русское Слово”, по російськи; **Др. Лоса**, представитель чеських орґанізацій в Пенсильванії, по чеськи.

Всї вони заявляють у своїх промовах симпатію для української визвольної боротьби.

По скінченю отсих промов **Семен Ядловський** відчитує в анґлїйській мові меморіял і резолюції.

По перечитаню привітних письм і телєґрам предсїдатель закриває о годинї 3.30 пополудни соймові наради першого дня.

(Дальше буде).

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим взиваєть ся місцевих секретарів У. Н. Союза, щоби з просьбами о приняте нових членів до У. Н. Союза не здержувались до послїдного дня в місяци, бо через се новоприступаючий член мусить чекати цїлий слїдуючий місяць на полагодженє його принятя в члени орґанїзації. Коли місцевий секретар має в себе просьбу кандидата вже виповнену місцевим урядом і лїкарем, має її сейчас прислати до головної канцелярії У. Н. Союза, не чекаючи на висилку місячних вкладок і других актів.

Коли Вп. секретарям забракнe яких друків, або статута У. Н. Союза для нових членів просить ся написати сейчас до головної канцелярії У. Н. Союза.

М. УГОРЧАК, гол. рек. секр. У. Н. С.

М. Шустакевич.

ТО НЕ СОН, А ДІЙСНІСТЬ.

Настане час і ти огнистим видом
Засяєш у народів вольнім колї,
Трусеш Кавказ, впережеш ся Бескидом,
Покотиш Чорним Морем гомін волї
І глянеш як хазяїн домовитий
По своїй хатї і по своїм полї!...

(З „Мойсея” Івана Франка).

Український Народний Сойм...

...І поніс ся великий зов: покотив ся могучою хвилею від сходу до заходу по просторах вільної землї; відбив ся від ледових верхів канадійських, а відтам поніс ся гень-гень до відвічних пралїсів Арґентини та Бразилії... Однак він там не став на спочивок серед запашних садів пальмових, а зі здвоєною силою підбив ся аж під небоскїв і могучим, а теплим подувом полинув понад бурливими валами океанів... у край коханий...

А від сього громового акорду наче тріскали окови, таяли леди і счезла темна сила, що давила душу — серце Великого Мученика-Народу...

...І там, де була темрява, почали жаріти міліони іскор... І зняв ся пожар... А з тисяч грудий загремів голос... до Сьвітла!... до Волї!...

Тисячі могучих долонь злучили ся у братерськім, нерозривнім стиску... І кожда сотня здорових рук кинула цьвіт, цьвіт пахучий, чарівний..., а сих цьвітів триста сплелись у китицю, в красках як веселка...

* * *

Та се не квітів триста, а три сотнї мужів, найкрасших синів свого Народу поспішило на раду — на пораду, що почати у велику годину, яка вістить нову добу...

Радили поважно, спокійно... бо перед їх очима видніла все картина: історія Великого Мученика-Народу, бо в їх ухах звенїла пісня, широка мов степ, могуча мов Днїпро, чарівна мов ясна місячна ніч українська...

* * *

Пісня говорила: В солодких акордах ти бачиш, мій брате, свою рідну хату, а довкола неї віночок зелений із вишень та цьвітів... Там звук ніжнїйший, щораз тужливійший — то соловейко...

Он вітрець повіяв леготом легеньким... тут шепіт несеть ся із сердець щирих... таж то се Ти, мій Краю!...

* * *

Пісня говорила, а в її сумних звуках ти бачиш, мій сину... знов рідну хатину...

Та довкола неї вже нема нічого, нї саду нї квітів; нема маю, що маїв сїльські хати...

І пташки нема, що співала там свою веселу пісню...

Твоя жінка, ненька і дїти дрібонькі ходять по розвалю... та квилять, сумують по рідній утратї...

Ворог все загарбав, нї кусочка хліба бідним не оставив...

Ба, що гірше сталось... остались калїки, инші знов убиті... І пісня ридає жалїбно... жалїбно...

* * *

А дух мужів, дух Народу росте, могутніє під чаром тої пісні, що крає серце, під вагою хвилї.

Він хоче вирватись на вольную Волю...

Народ сам, сам хоче рядитись у власній хатї.

І уста Народу складають ся до великого обіту: „Усе майно і житє своє — за свою Волю...”

Піднїс голос великий і сильний як Народ-Мученик... а від сего голосу зблїдли апостати, затремтїли кирилники, поховались вороги... бо голос гремів, що Народ зірвав ся на житє і смерть... до визвольного бою...

Сей голос записано до історії, бо за ним пійде велика Українська Громада!

Ґренд Репідс, Міш., 11-ого падолиста, 1915.

Протокол

з річного засїданя головного уряду Укр. Нар. Союза, відбувшого ся в днях 5—7. жовтня 1915 в містї Джерзи Сіти, Н. Дж. в домі У. Н. Союза, 83 Ґренд Стр.

(Дальше).

Звіт гол. касієра.

Дальше здав звіт зі свого урядованя гол. касієр А. Шаршонь, котрий заявив, що його книги і рахунки годять ся вповні з книгами фін. секр. С. Ядловського. Таксамо і готівка годить ся цїлковито з виказаними цифрами у книгах гол. фін. секретаря. На доказ того А. Шаршонь предложив всї банкові книжочки і инші цїнні папери.

Звіт завідателя друкарнї.

Опісля наступив звіт завідателя друкарнї і видавництва „Свободи” А. Савки. Сей звіт звучить так:

Рахунок друкарнї У. Н. Союза за час від 1. серпня 1914 до 30. вересня 1915.

ПРИХОДИ:

Рік 1914.	Серпень	3.471.94
	Вересень	2.881.55
	Жовтень	3.831.18
	Падолист	4.259.28
	Грудень	8.933.97
„ 1915.	Січень	1.876.36
	Лютий	2.760.17
	Март	4.370.01
	Цьвітень	2.455.63
	Май	2.303.03
	Червень	3.405.49
	Липень	2.107.78
	Серпень	5.040.93
	Вересень	2.769.13
		50.466.45

РОЗХОДИ:

Рік 1914.	Серпень	3.324.85
	Вересень	2.919.05
	Жовтень	3.312.68
	Падолист	3.388.93
	Грудень	4.655.46
„ 1915.	Січень	6.306.27
	Лютий	3.190.96
	Март	4.195.30
	Цьвітень	2.387.28
	Май	2.919.48
	Червень	2.932.31
	Липень	3.008.01
	Серпень	2.788.53
	Вересень	3.720.65
		4[illegible]9.76

Зіставленє:

Готівка позістала з днем 31. липня 1914 р.	1.1[illegible]
Прихід від 1. серпня 1914 до 30. вересня 1915 р.	50.466.4[illegible]
На депозиті в ґазовій компанії	100.00
	51.713.03
Розходи від 1. серпня 1914 до 30. вересня 1915 р.	49.049.76
Готівка з днем 30. вересня 1915 р. остає	2.663.27

—o—

Звіт відвічального редактора „Свободи”.

З черги здавав звіт відвічальний редактор „Свободи” О. Стеткевич, котрий заявив на вступі, що говорити буде не богато, бо від часу послїдної конвенції всякі події на американській Україні розвивали ся доволї нормально, тож „Свобода” не переживала таких кріз як давнїйшими лїтами. „Свобода”, яко часопись народна, старала ся вести таку полїтику, яка нашому народови найвідповіднїйша, і занимала ся такими справами, які загалови мали би приносити найбільший хосен. При редаґованю „Свободи” заслужили ся у великій мірі оба співредактори сеї часописи т. є. пп. В. Лотоцький і Б. Дуткевич. Побіч редакційних праць вони ще жертвували богато часу на такі справи, як інформованє чужинців про наш нарід, ріжні конференції, наради, проєкти і т. д. і т. д. Ред. Стеткевич є того переконаня, що вони оба сповняли свої обовязки дуже совісно, щиро і чесно і тому висказує їм свою подяку. Всї три редактори старають ся всїми силами зробити „Свободу” найлїпшою народною газетою, а чи їм се доси удало ся — нехай судять самі читачі.

(Дальше буде).

ЛИСТ
від митрополита ґр. А. Шептицького.

О. Рафаїл Криницький, греко-католицький сьвященик в Прудентополїс (Парана, Бразилїя) одержав дня 11-го жовтня отсей лист від митрополита А. Шептицького з Курска, в Росії, з датою 16-го липня (старого стилю) 1915. р.:

„Курск, 16. 7. с. с., 1915. Дорогий отче Рафаїле! Знова картка і лист — отримані одного дня, хоч тиждень ріжниці в писаню (10|5—18|5). Перша відомість, що мою картку Ви дістали. Я писав їх 6 або 7. Сердечно дякую за всї відомости, молитви і листи, — за все, за все. Нас тут много, але я майже не маю ніяких відомостий. Є і брат Йосиф і о. Демчук, але не знаю де. Очевидно знаєте, що епископ Чехович помер. У мене мало новостий. Я досить здоров, нїкого тут не виджу. Урожай тут прекрасний, відай і у нас таксамо. Погода тут чудна, — рідко таке лїто. Сердечно всїх здоровлю. Ще раз за все дякую. Бог з Вами! До побаченя. За вас щодня молюсь. — † **Андрей.**

О. Демчук Ч.С.В.В. — довголїтний капелян митрополита, а брат Йосиф Ґродський — довголїтний господар митрополичої палати. Оба вони відай на Сибірі. — Примітка Редакції.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З ФІНІКСВІЛ І ОКОЛИЦІ!

Пратство св. Ап. Петра і Павла, від. 321 У. Н. С., в Фініксвіл, Па.,

буде обходити

ВЕЛИКЕ ТОРЖЕСТВО З НАГОДИ ПОСЬВЯЧЕНЯ ПРАПОРІВ

(народного і братського американського)

в неділю, 28-го падолиста 1915. р.

В сім торжестві кождий член є обовязаний взяти участь, а також запрашає ся всіх Українців і Українок. Памятайте і то, що похід з праворами відбуде ся серединою міста, а не гарно було би, щоби Братство само йшло під тим стягом, за котрий під теперішну пору наші брати свою кров проливають. Най і чужинці знають, що се за прапор, що се за нарід, котрий є галузею того великого народа. Також подаємо до відома членам нашого відділу, що місце, де мають сходити ся, є на Гай Стр., коло дому Івана Федака, і з того місця відійдемо о годині 2-ій пополудни, до церкви на Мавнт-Кләр.

З НАРОДНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ.

До Народної Канцелярії надійшли зі старого краю листи для слідуючих осіб:

263. Волощук Вас. від жени Катерини—Задубровка...
264. Іванюк Петро від жени Марії—Чорногузи.
265. Черник Михайло від М. Сенюка—Небилів, Перегінсько (2 листи).
266. Козак Іван від бр. Стефана—Задубровка.
267. Грицюк Іван від сестри Анни—Трофанівка, Кол.
268. Вірста Алекс. від Магди Романно—Перегінсько.
269. Козак Василь (з Палагіч, Товмач) від Січ. Стрільця братанича Петра.
270. Куцина Іван (з Хватова, пов. Золочів) від брата Михайла, з війска.
271. Пугач Павло від жени Елени—Новоселиця, Снятин.
272. Козак Іван від жени Зофії—Германів, Николаїв.
273. Андрусяк Іван від брата Васидя—Чернівці.
274. Довбенко Пилип від брата Йосифа—Хотин, Калуш.
275. Тотоєскул Іляріон від батька Георгія—Руський Банилів (Буковина).
276. Андрійчук Григор. від Аксенії Стефюк—Хлівестіс.

—o—

Отсим повідомляємо всіх Інтересованих, що листи до старого краю відсилаємо кождого тижня, покористуючи ся найдогіднійшими кораблями. Окремих посьвідок на вислані листи ми не пересилаємо. Пересилка звичайних листів коштує 25 цнт., реджістрованих 40 цнт.

Просить ся інтересованих, котрі хотять відобрати листи, подати свою точну адресу і долучити на покритє коштів пересилки 25 цнт. а з Канади 40 цнт.

Також просимо подати число, яке є подане при Вашім листі в повисшім оголошеню „Свободи".

—o—

Всі чеки, моні ордери і листи адресувати і посилати на адресу:

INFORMATION BUREAU,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Народна Канцелярія
„Укр. Нар. Ради" в Америці.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошення поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщене, а за дальші поміщення по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Пошукую своїх краянів **ГОРУЦА БОРДЕНЮК і ВАСИЛЯ СОРОЧАН.** Походять з села Баранча, пов. Чернівці, Буковина. Хто би о них знав, або вони самі, прошу зголоситись на адресу: Wasyl Serymak, 8 Branch St., Waterbury, Conn. 139-41

Пошукую у важній справі **СТЕФАНА КМИТЮКА** з Улашковець, повіт Чортків, Галичина. Хто би о нім знав, або він сам, нехай зголосить ся на адресу: L. Kmytiuk, P. O. Box 202, Melita, Man., Canada. 138-40

Пошукую мого стрия **НІКОДИМА ЗАЛЄСЬКОГО**, походячого зі села Ніври, пов. Борщів. Повинен знаходитись в Ню Йорку. Він сам, чи хто би о нім знав нехай напише на адресу: Wladek Zaleski, syn Izydora, 12 Turne Ave., Pittsfield, Mass. 140

Пошукую **ІВАНА КАВКА**, зі села Гриновець, пов. Товмач, Галичина. Перед роком перебував в Пенсильвенії. Хто би про него знав, або він сам, нехай зголосить ся на адресу: Dmytro Petriw, 110 Morris St., Jersey City, N. J. 140-41

Пошукую мого краяна **ПЕТРА КОБІЛЬНИКА**, який прибув перед 2 роками до Америки зі села Рібчичі, пов. Дрогобич. Маю для него відомість від брата Петра, тому прошу його, чи хто би о нім знав зголоситись під адресу: Jasko Bokajlo, 1447 So. 2nd St., St. Louis, Mo. 140

Пошукую свою сестру **НАСТЮ МОЗДЄР**, з села Чорнолозець, повіт Тлумач. Хто знає її адресу, зволить зголоситись до: Hawrylo Mozdier, 311 Lawrence St., Rome, N. Y. 140

ПОТРЕБУЮ ОПІЛЬНИКА до поплатного інтересу, з невеликим капіталом, $150—$200. Анґлійська мова не вимагана. Голоситись на адресу: Slavkin, 99 So Orange Ave., Newark, N. J. 140-41

ПОТРІБНО ПЕКАРЯ, який розуміє добре сю роботу, до Української Пекарської Спілки в Ембрідж, Па. Зголошуватись можуть лише Українці по близші інформації до: Harry Lazar, 598 Melrose Ave., Ambridge, Pa. 138-40

ПОТРІБНО МАЙНЕРІВ-УГЛЕКОПІВ І РОБІТНИКІВ ДО КОКСУ в копальнях Стар Джонкшен в Пенсильвенії. Робота стала. Без клопоту. Добрий харч і мешканє. Платня після звичайної тарифи копальняної тих околиць. Доїзд через Болтімор і Огайо зелізницю до Лейтон, Па., а тут пересістись до Стар Джонкшен, Па. Голоситись до: Washington Coal Coke Co., Star Junction, Pa.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА

можна набути за 20 цнт. в книгарни „Свободи". — Величина портрету: 13x16 цалів. — Сей портрет повинен находити ся в кождій українській хаті.

Замовленя шліть до:

„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НА СЬВЯТА!

МОЖЕТЕ ВЖЕ ВИСИЛАТИ ЖЕЛАНЯ ДО СТАРОГО КРАЮ, БО ПОЧТА ТЕПЕР СПІЗНЯЄ СЯ.

ПАПЕРИ ЛИСТОВІ з желанями до Родичів, до Жінки, до Сестри, Брата, до Родини і Приятелів, шість відмінних ґатунків з ковертами 15 центів. Папір з кольоровою вінєткою, з ангелом і дітьми, прикрашений цьвітами, з желанєм Рождества Христового, з ковертою 5 центів. Папір з шелкою, прикрашений перлинками з ковертою 10 центів.

КАРТКИ ПОЧТОВІ народні, артистично викінчені, 6 штук 25 центів. Картки почтові з емблємом Рождества, в ріжних видах, 10 штук 25 центів. Картки поздоровительні, з мальованим ангелом, які посилаєсь в листі, ціна 5 центів.

ВЕРТЕПИ (ШОПКИ), з гарними фігурками, які суть прикрасою кімнати, можна їх висилати в подарунку на Сьвята до знакомих і родини, ціна за штуку по 15 цнт., 30 цнт. і 40 цнт. Складані вівтарики, позолочувані і украшені цьвітами; можна їх висилати в листах, ціна 5 центів, з желатиновими віконцями 8 центів, або 2 штуки за 15 центів.

КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ з додатком инших пісень церковних, ціна 20 цнт. Піснословець, в якім містить ся 36 коляд і 154 пісень на всі сьвята цілого року, ціна 50 цнт.

Листові папери і почтівки на Сьвята маємо також і в польській мові по тій самій ціні, що повисші; кантички польські по 75 цнт.

Замовляйте сейчас під адресою:

RUTHENIAN BOOK STORE,
701 W. Lackawanna Ave., SCRANTON, PA.

УКРАЇНСЬКИЙ-ХРИСТІЯНСЬКИЙ ОФІС.

Дає гарні роботи дівчатам на плейзи, до готелів, ресторантів і шап від 18 дол. до 35 на місяць. Прошу голоситись на адресу: 134c—

EMPLOYMENT OFFICE,
161 E. 4th St., (межи 1 a A Ave.), New York City.

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хаті портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика і Б. Хмельницького. Величина 16x20 цалів, ціна 50 центів за один. Книжки до читаня, молитвенники, кобзарі і всякого рода календарі. Катальоґ даром. Пишіть на адресу: 76—

RUSKA KNYHARNIA.
im. T. Szewczenka
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! Виробляємо ҐЕРДАНИ з кораликів до годинників з гербом України, ціна одного ґердана з більших кораликів $1.50, з меньших кораликів $2.00. Січовий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажі коралики у всяких кольорах, ціна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y. 94—

Даром!

Вишлемо велику воєнну мапу цілої Европи з образками всіх пануючих царів та королів хто пришле нам 10 адресів своїх знакомих. Ся воєнна мапа повинна бути у кождого, хто інтересуєсь війною. Тож пишіть еще нині. На пересилку мапи зашліть 10 ц. стемпсами. Адресуйте: SKLAD MAP, 38 St. Marks Pl., New York, N. Y. 137—

ФАРМИ В СТЕЙТІ НЮ ЙОРК.

Урядові статистичні викази і описи під заг. „Фарми на продаж в Ню Йорк стейті" і „Користи з управи землі в Ню Йорк стейті" вишле кождому стейтове бюро. Пишіть на адресу: Bureau of Statistics, State Department of Agriculture, Albany, N. Y. 139-40

ПОШУКУЄМО РОБІТНИКІВ-СПІЛЬНИКІВ

з капіталом 200 до 500 долярів і більше. Щоби побільшити наші фабрики патентованих винаходів, котрі в останних часах з причини великого напливу замовлень оказали ся за тісні, постановили ми приняти більше спільників. Хто купить у нас акцію (шер), значить війде з нами до спілки, буде співвластителем наших фабрик і буде мав певну і сталу роботу в тих фабриках. Найнизша платня для простого робітника 25 цнт. на годину і більше. Фаховці дістають високу платню. Адресувати: The Electric and Auto Parts Co., 1971 E. 55th St., P. G. F., Cleveland, O. 125c40

НОВИНА!

Великий воєнний образ, який означає битви в Карпатах. На сім образі побачите як наші війська відносять побіду над Москалями. Коштує лише 25 цнт. Можна прислати стемпсами. Пишіть еще нині. Sklad Map, 38 St. Marks Pl., New York, N. Y. 140-

ПЕРША ЛЕКЦІЯ БЕЗПЛАТНО!!!

УЧІТЬ СЯ АНҐЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПІСЛЯ НАЙНОВІЙШОЇ МЕТОДИ.

60 ЛЕКЦІЙ ЧИТАНЯ, ПИСАНЯ І РОЗМОВИ В АНҐЛІЙСЬКІЙ МОВІ ЧЕРЕЗ 3. МІСЯЦІ ЗА $7.50

Початкуючим даємо спеціяльний догляд. — Пять лекцій тижнево. — П. Беннікофф з Колюмбія університету є директором школи. — Голоситись до:

THE EAST SIDE SCHOOL
78 AVENUE A. Between 5th & 6th Sts.
NEW YORK, N. Y.

РІЗДВЯНІ ЛИСТИ І КАРТКИ З ЖЕЛАНЯМИ!

Дуже гарні листи з желанями на сьвята по 10 і 5 центів штука. Також маємо гарні сьвяточні пост-картки з желанями, дуже гарно украшені, ціна одної 5 цнт., 6 штук 25 цнт. Гарні вівтарики з желанями Веселих сьвят в цінах: по 10, 15 і 20 цнт. за штуку. КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ 20 цнт. Також посилаємо катальоґ ріжнородних книжок. На пересилку катальоґа залучайте 2-цнт. марку. Пишіть на адресу: 140ce—

RUSKA KNYHARNIA IMPORTOVA,
951 W. ERIE ST., Dept. 11. CHICAGO, ILL.

ПОЗІР! ВАЖНЕ! ЧИТАЙТЕ!

Вже вийшла на 160 сторін ілюстрована (з дуже гарними образками) книжка

„З ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ".

В тій книжці є описані всі галицькі і буковинські повіти, міста, місточка і села де дотепер газдують Москалі. Єсли не маєте з дому жадного листа, то з тої книжки довідаєтесь, що ся діє в Вашій родинній місцевости. Спис всіх убитих, ранених і полонених Русинів-Українців і Поляків з поданєм, хто де служив при війску і хто звідки походить родом і з котрого повіту.

Ся книжка є дуже важна і інтересна, повинна находитись у кождого і в кождій хаті.

Ціна 50 цнт. Позамісцеві можуть присилати моні-ордер або стемпсами (канадійських не приймаєсь). Тому спішіть ся, єсли хочете мати ту книжку, бо наклад дуже малий. Агентам значний опуст. Пишіть на адресу! 130ce40

SKLAD KNYZOK, B. Kulikowski,
161 E. 4th St., Dep. 3. New York, N. Y.

ВИКАЗ

УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

—o—

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єґри)
у. = улани
д. = драгони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пн. = піоніри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндверу
а. л. = артилерія ляндверу
г. л. = гавбиці ляндверу
з. о. = загальне опочення (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), батальон або дивізію.

—o—

(Дальше).

Листа утрат ч. 155

ПОЛОНЕНІ:

Прусак Петро, ран. (у шпитали в Росії)
Процишин Іван, інф. (в Росії)
Пучіль Яким, інф. (в Росії)
Рахнюк Андрій (у шпитали в Росії)
Райнога Яків, інф., ран. (в Росії)
Русин Михайло, інф., ран. (у шпитали в Росії)
Сабенчак Юрко (в Росії)
Самінський Василь, інф. (в Росії)
Санбрин Петро, інф. (в Росії)
Семенюк Ілько (у шпитали в Росії)
Сокач Михайло, інф., ран. (у шпитали в Росії)
Стефанчинський Антін, стр. (у шпитали в Росії)
Ситник Франко, інф. (в Росії)
Трема Валентин (в Росії)
Трибулець Вавро, інф. (в Росії)
Туліґлович Танас (в Росії)
Фацурів Йосиф, інф., ран. (у шпитали в Росії)
Фазан Кость (в Росії)
Федак Стефан, ран. (в Росії)
Федій Павло, інф., ран. (у шпитали в Росії)
Фільович Людвик, добр. мед. (в Росії)
Цопор Йосиф (в Росії)
Цосяк Володислав, інф., ран. (у шпитали в Росії)
Чалак Йосиф (в Росії)
Чапля Іван, інф. (в Росії)
Чекон Петро, інф. (в Росії)
Чопик Андрій (в Росії)
Шарка Стефан (в Росії)
Шпачик Йосиф, інф., ран. (у шпитали в Росії)
Шуляк Андрій (в Росії)
Щурик Павло, інф. (в Росії)
Ярема Стефан, інф. (в Росії)

Листа утрат ч. 156

видана 8. цьвітня 1915.

УБИТІ:

Августинюк Станислав
Баран Іван, 90 п., ур. 1889, (27. XII, 1914)
Валеґа Андрій, 10 п. (1—10. III, 1915)
Войтуй Михайло, 10 п. (1—10. III, 1915)
Волкович Іван, 10 п. (1—10. III, 1915)
Возняк Петро, 10 п. (1—10. III, 1915)
Ґаєцький Іван, 10 п. (1—10. III, 1915)
Горполь Михайло, 90 п. (24. XII, 1914)
Журавський Антін, 90 п. (27. XII, 1914)
Зайда Теодор, 10 п. (1—10. III, 1915)
Зубель Володислав, 10 п. (1—10. III, 1915)
Келтика Іван, 10 п. (1—10. III, 1915)
Кілочко Никола, 10 п. (1—10. III, 1915)
Корчинявський Павло, 10 п. (1—10. III, 1915)
Кос Теодор, 10 п. (1—10. III, 15)
Крагулич Андрій, 10 п. (1—10. III, 1915)
Кукус Йосиф, 10 п. (1—10. III, 15)
Кусьо Семен, 10 п. (1—10. III, 15)
Лянчук Йосиф, 10 п. (1—10. III, 1915)
Лосак Мартин, 10 п. (1—10. III, 1915)
Мачуґа Михайло, 90 п. (25—31. XII, 1914)
Пророк Павло, 1 г. (24. II, 1915, похоронений в Яремчу)
Славка Войтко, 10 п. (1—10. III, 1915)
Сурма Іван, 5 стр. (13. II, 1915)
Сихлович Андрій, 90 п. (27. XII, 1914)
Тарнавський Михайло, 10 п. (1—10. III, 1915)
Урамкин Стефан, 10 п. (1—10. III, 1915)
Хрусціцький Антін, 10 п. (1—10. III, 1915)
Ціхань Михайло, 10 п. (1—10. III, 1915)
Чепіль Тома, 32 з. о. (18. III, 15)
Чучман Іван, 10 п. (1—10. III, 15)
Шуба Петро, 10 п. (1—10. III, 15)
Якимик Емануїл, 10 п. (1—10. III, 1915)
Якубович Стефан, 10 п. (1—10. III, 1915)
Ярош Іван, 90 п. (25. XII, 1914)

РАНЕНІ:

Баруло Йосиф 10, п.
Батар Андрій, 10 п.
Вазилевич Дмитро, 90 п.
Водух Франко, 16 п.
Венько Петро, 10 п.
Вернецький Йосиф, 13 стр.
Вель Антін, 10 п.
Білик Андрій, 16 з. о.
Брус Іван, 10 п.
Ванджура Василь, 9 л.
Ватрич Ілько, 9 л.
Вавринкевич Іван, 90 п.
Войнарович Михайло, 10 п.
Возняк Василь, 10 п.
Возьний Йосиф, 10 п.
Ганас Дмитро, 90 п.
Гібський Дмитро, 10 п.
Гладьо Андрій, 10 п.
Грегірчук Стефан, з. о.
Грицько Дмитро, 10 п.
Губик Василь, 10 п.
Герик Василь, 10 п.
Ґліяравський Йосиф, 10 п.
Глушак Андрій, 90 п.
Гураль Юліян, 10 п.
Гурецький Андрій, 10 п.
Данів Дмитро, 90 п.
Дячук Стефан, 10 п.
Добровольський Михайло, 10 п.
Дзендровський Андрій, 13 стр.
Іванишин Стефан, 10 п.
Івнович Василь, 31 л.
Кабляк Василь, 10 п.
Кардашевський Юрко, 90 п.
Кавал Антін, 10 п.
Кламут Никола, 10 п.
Коцюба Іван, 90 п.
Кокітка Роман, 10 п.
Колодій Никола, 10 п.
Косован Петро, 10 п.
Космина Іван, 90 п.
Костко Матвій, 9 л.
Коваль Йосиф, 90 п.
Кубас Іван, 90 п.
Кубейко Йосиф, 90 п.
Кубейко Михайло, 90 п.
Левкут Теодор, 10 п.
Лука Іван, 90 п.
Мазур Йосиф, 10 п.
Мінюк Василь, 9 л.
Мудрик Никола, 90 п.
Оберт Михайло, 10 п.
Оречко Тома, 10 п.
Пацула Яків, 10 п.
Пасоха Іван, 10 п.
Павелчак Йосиф, 90 п.
Павликовський Антін, 90 п.
Петрович Мартин, 10 п.
Нісецький Володимир, 13 стр.
Повалка Михайло, 10 п.
Процак Григорій, 10 п.
Пиляк Теодор, 9 л.
Писар Дмитро, 10 п.
Скобенюк Евген, 10 пн.
Скульський Никола, 3 д.
Сорочинський Василь, 90 п.
Соса Никола, 10 п.
Сувала Йосиф, 10 п.
Танечний Семен, 10 п.
Тварницький Антін, 10 п.

(Дальше буде).

ДАРОМ! ЦІЛКОМ! ДАРОМ!

Вивчу грати на якім небудь інструменті, если тільно Ви любитель музики, не робить ріжниці, чи ви грали на якім інструменті, чи ні. Ґарантую за успіх моєї науки в часі 20 до 25 днів.

Жадайте сегодня катальоґ, залучаючи 2-центову марку на відповідь.

Адресуйте: 130—42

T. KASPER.
3719 S. Laflin St., D. A. Chicago, Ill.

ПОЗІР! Одинока школа механіків, шоферів в польській мові. Зачніть тепер. Сезон автомобільовий тревае все. На що Вам оставати без праці, коли можете заробити $15 до $30 як шофер. Наша школа дає комплєтний курс, який тревае 4 тижні. Наука в день або в ночи. Ґарантуємо лайсенси.

КОШТ $15.00.

International School of Automobile Engineers, 88-111
147 E. 40th St., New York

РУСЬКИЙ ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.
(Старокраєвого християнського лікаря).

Се лічниче заведенє має вже вироблену славу. Спеціяльно лічать тут застарілі жолудкові недуґи, як також перестудженє, запаленє легких і другі внутрішні недуґи, епілєпсію і секретні недуґи мущин і женщин. Цілковито вилічую з ревматизму, пухлини і ран лишай і скірні викиди. Ліки виробляють ся під доглядом лікаря і з вибраних зіл привезених зі старого краю. Лікар говорить по руськи. 25-

Інститут отворений щодня від рана до 7-ої вечером і виключаючи неділь.

Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Str., New York, N. Y.
Betw. 1st Ave & Ave A.

ВОЛОСЄ

відросте Вам назад через застосоване наукової методи.

ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН БЕЗПЛАТНО.

До лічення.

Чи Вам випадає волосє? Чи Ви посивіли зі старости? Чи вони занечищені і дикі? Чи маєте лупи і чи свербить Вас скіра? Чи Ви лисі, чи доперва починаєте лисіти?

Коли Ви терпите котру з вимінених недуґ, то не зволікайте, але старайтесь запобічи сему. І замовіть собі ілюстровану книжку в руській мові під заг.:

„ПРАВДА О ВОЛОСЮ".

яку написав один з европейських специялістів. Ся книга обнимає слідуючі розділи:

Третій тиждень.

Чудеса з волосєм. Будова волося і тімени. Причина випаданя волося і лисеня. Як забезпечити здоровий і гарний поріст волося. Спосіб, яким можна віднискати волосє в 6-ох тижнях. Сиве волосє. Борода. Письма з признанями вдоволених пацієнтів.

БЕЗПЛАТНА КУРАЦІЯ.

Шестий тиждень.

Упевняємо Вас, що вам власний лік званий: Кальвакура запобігає випаданю волося, нищить лупи і усуває сверблене скіри, зміцняє і спричинює новий поріст волося. За 10 центів сріблом або почтовими марками, вишлемо Вам доляровий лік КАЛЬВАКУРА № 1 враз зайсше згаданою книжкою: ПРАВДА О ВОЛОСЮ. Витніть се оголошене і зашліть до нас враз з своєю докладною адресою, залучаючи 10 центів до: UNION LABORATORY, Box 501, Union, N. Y. 77вс-

UNION LABORATORY,
Box 501, UNION, N. Y.

Залучаю 10 цнт. на пересилку і прошу висилати мені сейчас Вашу долярову КАЛЬВАКУРУ № 1. і Вашу книжку: „Правда о волосю".
(Долучіть се до Вашого замовлення).

ВАЖНА НОВІСТЬ.

КАТАЛЬОҐ ПІД НАЗВОЮ:

„ЗБІРНИК СИЛИ, ЗДОРОВЛЯ І ДОВГОЛІТЯ"

друкований в рідній українській мові, небавом вийде з друку. Вишлемо даром кождому, що пришле свій адрес.

MINNESOTA CHEMICAL MFG. CO.
St. Paul, Minn.

Dr. A. BROWN
ЛІКАР ДЕНТИСТ
45 E. 7th St., I floor, New York, N. Y.

Витягає зуби без болю. Всякі дентистичні роботи виконує солідно і дешево. Роботу ґарантуєсь. Урядує щодня до 9-ої год. вечером, а в неділю до 2-ої год. пополудни.

Говорить по українськи. 135вс46

МОДНІ УБРАНЯ

Коли хочете гарно убратись, то дайте зробити або купіть собі готове і за дешеві гроші убранє у Вашого добре знаного і звісного рочестерського кравця. В моїм складі маю також великий вибір шлюбних перстенів і обручок.

S. LEVIN, 128c-5
469–471 Clinton Ave., N. Rochester, N. Y.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ ДУЖЕ ВЕСЕЛА ОПЕРЕТА В 3-ОХ ДІЯХ

ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

написав Антоній Ів. Нагоряновський.

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 4 женщини і 8 мущин. — Ціна за прим. 25 цнт., за 12 примірників $2.25.

Шліть замовленя враз з належитостю до:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ОДИНОКИЙ ПОГРЕБНИК

в JERSEY CITY, N. J.

котрий не належить до тросту і через те може зробити Вам все як найдешевше. Має виставні каравани, керичі, автомобілі, як також доставляє гарні цьвіти. Ціни о половину дешевше як деинде. Не слухайте підшептів всяких несумлінних аґентів, але удавайтесь лиш до мене з повним довірєм. Памятайте на мою адресу: 92c—

Т. ВОЙЦЄХОВСЬКИЙ

131 Sussex St., I. поверх, а другий офіс під ч. 425 Jersey Ave., ріг Grand St., Jersey City, N. J.

ПРОШУ ПЕРЕЧИТАТИ!

Коли хочете мати правдиві „Таємничі книжки Чорної Маґії" з котрих можете довідатись про богато чародійних таємниць, і з котрих можете богато користати, то в мене дістанете такі по найтанших цінах. Пишіть еще сьогодня, залучаючи кілька почтових стемпсів на пересилку цінника.

Адресуйте: 131-40

W. H. MILLER,
298 Fountain St., Winnipeg, Man.

$100.00 Готівкою ДАРОМ - 21 Jewel GOLD ГОДИНКА ЛИШЕ $6.65

$100 НАГОРОДИ ДАМО КОЖДОМУ, хто удовіднить нам, що колинебудь передше продавано сі ПРАВДИВІ 21 КАМІННІ, 14 КАР. ҐОЛД ФІЛД, 20 ЛІТ ҐВАРАНТОВАНІ ГОДИНКИ ПО $6.65 в додатком 35 ДАРУНКІВ. Лише в ціли поширеня розпродажи наших ПРАВДИВО 21. КАМІННИХ ГОДИНОК, ми робимо отсю офферту і кождому хто нам лише надішле свій адрес і 20 цнт. задатку вишлемо почтою чи експресом на оглядини нашу ПРАВДИВО 21. КАМІННУ 14 КАР. ҐОЛД ФІЛД ГОДИННУ з трома окладинками, гарно ґравірованими, ґарантовану на 20 літ, на котрій ми ЗНИЖИЛИ ЦІНУ ДО $6.65 І В ДОДАТКУ те тої годинки ми даємо сі 35 ПРЕЧУДОВИХ ПРЕЗЕНТІВ ЗОВСІМ ДАРОМ. Ланцюшок з дармовсом, 32. кал. револьверовий модель, розтинач, люльку, інструмент до зміни голосу, сцизорик, фонтенове перо, мініятурний будильник, бритву, мидлярку, ключ, дармовис, льорнетку, хрестик, брошку з купідом, перстінь, бранселєту, обручки шлюбні, модель малесенької годинки з брилиянтом, бранзолєтку з годинничком, шпильку до краватки, спинки до рукавів і ковнїра, кишенкове зеркальце з гребінчиком, гачком і видовбачем. Коли годинка зі сими презентами зістане Вам доручена і Вам подобає ся, тоді доперва доплатіть решту. СІ ГОДИНКИ ҐВАРАНТОВАНІ НА 20 ЛІТ, і в протягу того часу ми направляємо чи виміняємо за нові, безплатно. Вимагає ся висилки 20 цнт. марками, щоби оплатити почту. Незадоволеним звертаємо гроші. Потребуєте мати добру годинку, то купіть собі ПРАВДИВУ 21. КАМІННУ, 14 КАР. ҐОЛД ФІЛД, 20 ЛІТ ҐВАРАНТОВАНУ. З Канади усі гроші належить пересилати наперед. Користайте з сеї оферти і висилайте замовлення як найскорше. Адресуйте: **UNION SUPPLY COMPANY, Dep. 117, SAINT LOUIS, MO.**